

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 166 JERSEY CITY AND NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 30, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЮ ЙОРК СУБОТА, 30-го СЕРПНЯ 1997 р.

Ч. 166 РІК CIV.

Завершилася морська частина навчань „Сі-Бріз-97”

Київ (Р.Р.). — Згідно з інформацією українського радіо, телебачення, УНІАН та інших засобів масової інформації України, у неділю, 24-го серпня, учасники військово-морських навчань „Сі-Бріз-97” прибули в український порт Дунаувалд і взяли участь у святкуванні шостої річниці незалежності України. Військові навчання тривають від 25 до 31-го серпня.

Морська фаза українсько-американських військово-морських навчань розпочалася 26-го серпня. Спочатку на американському десантному кораблі „Понсе” відбулися консультації для всіх учасників навчань, які розпочалися на базі Військово-морських сил України в „Дунаувалд” у селищі Новоозерне, поблизу Євпаторії. Тоді, згідно з планом навчань, кораблі вийшли в північно-західну частину Чорного моря для дводобових навчань спільно з протиповітряною обороною.

У навчаннях взяли участь, окрім українських і американських, військово-морські Туреччини, Румунії, Болгарії, Грузії. Як спостерігачі прибули військові морські Греції, Італії, Індії, Канади, Великобританії, Литви, Нідерландів, Молдови.

Росія не приєдналася до участі у навчаннях, а 5,000 представників провідних організацій Криму, Луганщини, До-

(Закінчення на стор. 3)

Далі зволікають з позначенням українсько-російського кордону

Москва. — Найближчим часом Україна і Росія не мають наміру починати демаркацію спільного кордону, заявили 27-го серпня на пресконференції міністри закордонних справ обох країн.

Голова зовнішньополітичного відомства України Геннадій Удовенко перебував у Москві з метою поновлення політичного діалогу, розпочатого в травні підписанням двостороннього договору про дружбу і співробітництво. Договір, зокрема, визнає існуючий кордон між двома країнами. На переговорах з міністром закордонних справ Росії Євгєнієм Примаковим підписано лише заяву про договірне правне оформлення кордону.

Українсько-російську групу, яка мала займатися демаркацією кордону,

створено ще в серпні минулого року. Представник МЗС України Костянтин Грищенко сказав, що до цього було б послуговуватися допомогою прикордонних мешканців. У квітні цього року з'являлося повідомлення, що Україна нібито почала позначати кордон в односторонньому порядку. Підтвердження цього, однак, не надходило.

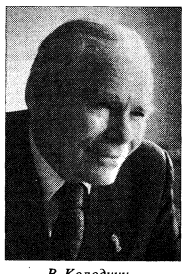
27-го серпня Г. Удовенко зустрівся також з прем'єр-міністром Росії Віктором Черноміркіним і обговорив з ним заходи щодо втілення в життя договору про дружбу і співробітництво. Того самого дня на рівні експертів почалася російсько-українські консультації, присвячені обговоренню різних актуальних питань двосторонніх зв'язків.

Другий Всесвітній Форум Українців очима делегата

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмич). — Василь Колодич, голова Українського Патріархату Святого Об'єднання прямо із київського літака відвідав редакцію „Свободи”, щоб розповісти свої безпосередні враження із участі у Форумі, тому ці враження є дуже живі та безпосередні. Чотири дні були повні переживань, зустрічей, позитивних і не дуже позитивних емоцій, про які хочеться на всі, кому не пощастило бути цими днями у Києві, знати.

Можливо, почнемо від позитивних вражень, які найбільше залишилися в пам'яті?

— Здається, що найважливішою була нагода зустрітись і обмінятися

В. Колодич розповідає про ДВФУ

думками із українцями дослідно із усіх областей України та зі Східної діаспори. Ми зустрілися товаришів та безпосеред-

ПАТРІАРХ ВАРТОЛОМЕЙ ВІДВІДАЄ С. БАВНД БРУК

В понеділок, 27-го жовтня 1997 року, Всесвітній Вселенський Патріарх Вартоломеї відвідав Архiepіарху України Православної Церкви 3'єднання Стейтв Америка, розташований у С. Бавнд Бруку і у Френкліні Тавнішп, Сомерсет, Н. Дж.

Його Святість Вартоломеї, який має титул Вселенського Патріарха і Архiepіскапа Константинопольського від Нового Риму, є 270-им наслідником святого апостола Андрія Первозванного. Він займає перше місце по числу престолів 300-міліонової Православної Церкви Христової і голодує у братньому душі, як „перший поміж рівними” над усіма православними ієрархами світу.

Ця візита Його Святості до Середньої Української Православної Церкви буде першою і очікується як дуже важлива подія в житті українських православних громад в діаспорі, які походженням пов'язані з Україною та духовно поєднані зі святым Престолом Константинопольським.

Українська Православна Церква ЗСА веде свій родовід зі стародавніх земель Русі-України (сучасної України). Саме до мешканців цієї землі і приписується апостол Андрій Сввєтлєс. Християнізація цієї території Русі-України почали місіонери Православної Церкви Христової в 988 році. У 988 році Божому святому рівноапостольському князю Володимирові довершилася ця процес християнізації, особисто прийнявши православне християнство і надихаючи своїх підданих іти за його прикладом. Охрищення Володимиром, його дому і мешканців Києва на всі

(Закінчення на стор. 3)

Росія відмовилася від закупів українських бомбардувальників

Київ. — Росія вирішила не купувати в Україні великі стратегічні бомбардувальники, укладовані від колишнього ССРСР, повідомило 27-го серпня агентство Рейтер. Про це заявив міністер оборони Росії Ігор Сергєєв під час відвідин Києва, що відбулися у часі з мисерами „Морський бріз-97”. Москва, як відомо, засудила ці українсько-натовські навчання як ворожі щодо неї.

Після розвалу Советського Союзу на території України залишилися 19 літаків типу Ту-160 і 25 бомбардувальників Ту-95. Київ твердить, що його військова доктрина не передбачає використання цих могутніх машин, які можуть долати тисячі кілометрів і перебувати в повітрі 18 годин без заправки паливом.

І. Сергєєв заявив, що проблема ця є надзвичайно складною, однак, за його словами, обидві сторони шукають виходу, прийнятого для кожної з них. Москва твердить, що технічний стан літаків, які вже понад шість років не використовуються, гірше більше й більше.

Російські агентства новин повідомляють про те, що Київ нібито прийняв оферту Москви за ці літаки у сумі 320-350 млн. дол. України, однак, заперечила інформацію, зазначивши, що сума є за надто малою.

Секретар Ради Національної Безпеки та Оборони України Володимир Горбулін був незадоволенний відмовою Росії. „Російська делегація складається з дуже важливих осіб, але результати [переговорів] не відповідають такому високому представництву”, — сказав він.

(Закінчення на стор. 3)

В. Жириновський пропагує антиамериканізм

Москва. — Акцію, спрямовану нібито на захист російських харчових підприємств, проти „вторгнення в Росію західної отрути”, провела в російській столиці Ліберально-демократична партія. У пікеті напроти московського ресторану „МекДоналдс” на Пушкинській площі ліберальних демократів Володимир Жириновський роздував ногою на бруківці декілька „Биг-Маків”.

Активісти партії тримали в руках плакати з написами: „Екологічно чистий російський продукт” — так, західної отрути — ні! „ЛДПР стане на шляху наступу країн НАТО воловим контрбандитським фронтом!” та ін.

З УВАГИ НА ТЕ, ЩО ДОГОВІР ПРО припинення воєн ірландських повстанців був дотриманий, то Британія планує запросити Шинн Фейн — політичне відділення Ірландської Республіканської Армії до участі в північноірландських веспатріанських нарад у справі замирення. Початок нарад заплановано на вересень, але чи це буде здійснено, невідомо, бо проти цього виступають провідники Протестантської Юнії, погрожуючи бойкотуванням згаданих нарад.

В Україні (3 інформацій УНІАН)

НАГОРОДА ДЛЯ НЕМОВЛЯТИ

ХАРКІВ. — Тут 23-го серпня відзначено День міста. Перша дитина, народжена у Харкові в цей день, отримала нагороду — 1,000 американських доларів. Харків дісталися дівчинці, народженій у родині Валентини і Вячеслава Малевичів. За рішенням міської адміністрації, в одному з банків на ім'я новонародженої дівчинки буде відкрито рахунок, яким вона зможе користуватися після досягнення повноліття. Ще одна дівчинка, першою народжена в Харкові у новорічній ніч на початку 1997 року, отримала однокімнатне помешкання. Батьки назвали її Євгенією на честь голови Харківської обласної і міської адміністрації Євгена Кушнарянова.

ПОЖВАБИЛИСЬ СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З ПАР

КИЇВ. — Південно-Африканська Республіка і Україна планують розпочати широкомасштабне співробітництво у всіх галузях, зокрема в науково-технічній, торговельній, сільськогосподарській, промисловій оборонній тощо. Про це заявив міністер закордонних справ ПАР Альфред Нзю, який 28-го серпня прибув до Києва з першою офіційною візитом.

ДУХОВІСТЬ СТАНЕ ПРИОРИТЕТНОЮ

КИЇВ. — У своїй соціальної політиці в 1997-2000 років Уряд приділятиме особливу увагу духовності. Виступаючи 28-го серпня у клубі Кабінету Міністрів на традиційній пресконференції, віцепрем'єр-міністер з питань гуманітарної політики Валерій Сміоль, сказав, що українське суспільство повинно прийти до усвідомлення того, що духовна сфера така має бути пріоритетною у житті. Це принципове положення, за його словами, займе чільне місце в основних напрямках соціальної політики, яку тепер випрацюють. В. Сміоль сказав також, що масовий спорт в Україні занедбаний, а ситуація в бібліотечній справі є невтішною. Напередодні навчально-го року були також проблеми у забезпеченні підручниками школярів.

ВИСТАВКА „МАШИНОБУДУВАННЯ-97”

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут 26-го серпня відкрито міжнародну виставку „Машинобудування-97”, яку провело Міністерство Промисловості та Політики України, а також Дніпропетровська, Запорізька та Львівська обласні державні адміністрації. Своєю продукцією представили близько 150 підприємств України, Росії та Білорусії. Представлено на ній також південноукраїнські легкові автомобілі „Нубіра” і „Лансу” та американський „Опель-Астра”.

ПРОГРАМА „РІДНА ОСЕЛЯ”

ЧЕРНІВЦІ. — Обласна Рада постановила створити цілову програму індивідуального будівництва „Рідна оселя”. Передбачено виробити механізм довготривалого кредитування індивідуальних забудовників, терміном до 15 років, при фінансовому забезпеченні за рахунок різних місцевих джерел і податків. Підприємства, які візьмуть участь у здійсненні програми індивідуаль-

Уряд Т. Блейра має широку підтримку

Лондон. — Кабінет міністрів на чолі з прем'єром Тоні Блейром виявився найпопулярнішим урядом Великобританії у цьому столітті. Таким є вислід перших 100 днів перебування лейбористів при владі. Згідно з останніми опитуваннями громадської думки, 83 відсоток громадян країни задоволені з діяльності Т. Блейра на пост керівника уряду продовж перших трьох місяців його праці. За цей час кабінет зробив деякі важливі кроки в ділянці управління економічними процесами, досягнув прогресу у мирному врегулюванні конфлікту в Олстері, підготував безпрецедентні законопроекти, спрямовані на відновлення парламенту Шотландії і надання більшої автономії для Вельсу. Також розпочато реформу самого британського парламенту. Новий імпульс до розвитку дістала й зовнішня політика, зокрема щодо Європейського союзу.

Спостерігаючи підкреслюють, що Великобританія має тепер вивеснений у своїх силах уряд, здатний здійснити глибокі реформи в країні, де консерватизм та історичні традиції становлять основу політичного і соціального життя.

Протягом перших 100 днів кабінет Т. Блейра створив атмосферу довіри між урядом і громадянами, що є найважливішою проблемою будь-якої влади. Досягнутого цього неухильним виконанням передвиборчих обіцянок, включно з відмовою від підвищення податків. Важливим результатом перших місяців діяльності уряду Т. Блейра є те, що оновлена лейбористська партія цілком злилася з соціалістичною ідеологією і перешлила на прагматичний курс захисту інтересів країни в цілому.

Все ж англійські і загальноєвропейські газети відзначають, що уряд лейбористів поки що не зустрівся з поважними політичними, економічними і соціальними проблемами, і невідомо, як він поведе себе в інших, шорткстких умовах.

„МОРСЬКИЙ БРІЗ-97” ВСТУПИВ У НАЗЕМНУ ФАЗУ

КИЇВ. — 28-го серпня на полігоні Широкий Лан в Миколаївській області почалася наземна частина українсько-натовських навчань „Морський бріз-97”. Об'єднані батальйон митрофанів сил, морські підрозділи України та ЗСА, підрозділи Міністерства з Надзвичайних Ситуацій України відпрацюють спільні дії на навчальних місяцях польового табору. Мали відбутися також тренування з повітряно-десантної підготовки, управлінням вогнем, організації медичної допомоги. Заступник командувача Військово-морськими силами України з бойової підготовки контр-адмірал Юрій Шалит заявив, що навчання „Морський бріз-97” — безцінна практика і досвід, які дозволять у разі необхідності знати, як діяти в тій чи іншій ситуації. Як відомо, Україна перенесла наземну частину навчань з Криму, щоб не драгувати Росію, яка й так засудила ці маневри.

ВІЙСЬКОВІ ЗВ'ЯЗКИ З РОСІЄЮ БУДУТЬ „ПОЗБЛЮКОВІ”

КРИМ. — 28-го серпня, після зустрічі з міністром оборони Росії Ігорем Сергєєвим, Президент Леонід Кучма сказав журналістам, що Україна виступає за співпрацю з Росією у військовій сфері, але не має наміру предпринимати до очолюваного Москвою Таїшенського договору про колективну безпеку. Як відомо, цей військовий блок, створений в 1992 році певною мірою на протигав НАТО, об'єднав ряд держав СНД. Президент України сказав І. Сергєєву, що Україна виключає з того, що є позаблоковою державою. Російський міністер, який відвідав Крим і відпочивав у Києві, висловив задоволення результатами своєї першої поїздки в Україну. Як відомо, в Києві він заявив, що Росія відмовилася купувати в Україні стратегічні бомбардувальники, укладовані від колишньої ССРСР. Л. Кучма підтвердив, що прийняв запрошення президента Бориса Єльцина відвідати Росію з офіційною візитом.

У СЕРЕДУ, 27-ГО СЕРПНЯ, федеральна лава призначених віддала до судового розгляду справу Майка Епсі, першого секретаря Сільськогосподарського департаменту, котрого оскаржено в 39 кримінальних звинуваченнях. Згадана лава призначених зазначила, що М. Епсі, його брат і приятелька прийняли понад 35,000 дол. вартості різномірних дарунків від фірм, які потребували урядових рішень в різних справах. Державні прокуратори стверджують, що М. Епсі діяв проти закону, коли приймав квитки на професійні змагання тенісу, футболу, ковзики та інші дарунки, включно з кричати на виступаючих, багатьма для підкорювання, щепримі податками по цілій країні, грошовими сумами та 10,000 доларовою пошкорною на неспішну виборчу кампанію його брата до Конгресу ЗСА.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 27-ГО СЕРПНЯ, Ізраїль повідомив про закінчення їхньої чотиритижневої військової блокади Вифлєму, чим усунув одну хвилю, але важливу перепону в жидівсько-палестинських спілкуваннях. Виявляється, що кілдальдені брідки сутички між ізраїльськими воєсками та розлученими палестинськими молодими у Вифлємі були важливим фактором у згаданому рішенні. Вифлєм був ізольований від інших міст Західного берега ріки Йордан ще від 30-літньої, коли то на Єрусалимському базарі терористи здійснювали вбивства, якого наслідком було не тільки 16 убитих мешканців, жертв, сотні поранених, але також кризова ситуація, котрою невідомо спрямувала дотерпіти мирні переговори між палестинцями і жидями. Ізраїль не подав жодних причин свого рішення про закінчення військової блокади Вифлєму.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 27-ГО СЕРПНЯ, федеральна лава призначених віддала до судового розгляду справу Майка Епсі, першого секретаря Сільськогосподарського департаменту, котрого оскаржено в 39 кримінальних звинуваченнях. Згадана лава призначених зазначила, що М. Епсі, його брат і приятелька прийняли понад 35,000 дол. вартості різномірних дарунків від фірм, які потребували урядових рішень в різних справах. Державні прокуратори стверджують, що М. Епсі діяв проти закону, коли приймав квитки на професійні змагання тенісу, футболу, ковзики та інші дарунки, включно з кричати на виступаючих, багатьма для підкорювання, щепримі податками по цілій країні, грошовими сумами та 10,000 доларовою пошкорною на неспішну виборчу кампанію його брата до Конгресу ЗСА.

СВОБОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСоюзу \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снелик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Спочатку було слово „Свобода”...

Тут не буде мови про річницю „Свободи”, хоч її 100-річчя усе ще відлунує в наших серцях, але як часто навіть без точно устійнених річниць тиснуть слова, спонукаючи різніми рефлексіями, що ними душа реагує на насущні проблеми дня. А це у зв'язку з недалеким уже перенесенням приміщень „Свободи” із Джерзі Сіті, Н. Дж., до Парсиппани, Н. Дж.

Джерзі Сіті було колиською цієї газети, її батьківщиною, її „столицею”. Спочатку довгі роки „Свобода” приміщувалася при Гренд вулиці, а відтак при вулиці Монтгомері. Та за кілька місяців „Свобода” покине свої теперішні приміщення, свій „материк”, покине автохтонне місце свого славного заснування, де поклав підстави під її довгий-предовгий шлях тодішній головний редактор о. Григорій Грушка. Незабаром наш часопис опиниться в нових обставинах, нових улаштуваннях.

Щоб пригадати, минуло вже кілька років від сторіччя тріумфального відзначування існування цієї газети, — вони проявлялись виявом друкованого слова, влаштуванням ювілейних вечорів. Говоримо про належне їй тріумфальне відзначування, ця ж бо газета пройшла свій понадстолітній шлях, борючись із великими труднощами, перемагаючи їх і закарбовуючи на трасі отій своєї вічної живучості. Тоді перегукувалися такі схвальні твердження, як:

— „Свобода” — це амбасадор і трибун українського народу;

— „Свобода” — це будівничий громадських клітин;

— „Свобода” — це інформативний центр і живчик українського життя;

— „Свобода” — це сторож і оборонець українського імені.

Лунали ще й інші тим подібні епітети.

Д-р Лука Мишуга — колишній видатний редактор „Свободи”, який поклав і утвердив кришталеві, ідеологічні основи цієї газети, у „Пропам’ятній книзі”, виданій у 1936 році з нагоди сороклітнього ювілею Українського Народного Союзу, писав так: „Та як би не було, а треба було комусь зачати боротьбу з лихом. І ось саме для цієї цілі, себто на те, щоб піднести нашого обездоленого іммігранта духово і морально, щоб його просвітити і піднести його вартість перед американським світом, а крім того освідомити національно й тим вратувати для української національної ідеї — зачато видавати часопис „Свобода”.

А потім зустрічасмо ще такі знаменні рядки д-ра Мишуги у цій книзі: „Всі ті відомості доходять до „Свободи” просто з самої України і входять до серця і розуму отих наших земляків і закарпатців, що з роду не чули, що є якась Україна на світі”.

Асно, що тепер на поселеннях уже немає когось, хто б не знав про Україну. Але, як і колись, існує, живе бажання читача начерпувати вістки з газети про Україну чи тутешні українські громади. Бо й справді, коли не „Свобода”, то то розповідь читачеві про єдинокровного його брата, його дії, почини, його життя-буття на канві переживань у громаді.

І як завжди буває, появляються голоси дуже прихильні до друкованого слова у „Свободі”, є голоси — літеплі, а то й критичні. Але навіть ті останні потрібні — вони бо спонукають до кращої, більш кропіткої праці. Добре що існує критика, значить з вами рахуються, є кого критикувати. Адже ніякий часопис, навіть глорифікований „Нью Йорк Таймс”, не існує без своїх слабостей, помилок, друкарських „чортків” чи необ’єктивності.

Але як воно не було б — „Свобода” є і буде, якщо їй допоможе громада бути отим життєдайним чинником, отим життєдайним і потрібним зв’язком поміж Україною і українськими громадами в світі. Щобільш і перш за все — вона є і буде об’єднуючим чинником української спільноти в одне монолітне суцільля. Не треба багато шукати, а лиш переглянути б листи з України до редакції, в яких люди просять, щоб як уже не цілі газети, то принаймні вислати їм із неї витинки.

І в отому переходовому часі для „Свободи” саме пора пригадати про потребу її існування, про її непроміняючу історичну вартість і значення. Треба подумати над цим, якби завербувати до неї якнайбільше передплатників. На те, щоб вікопомною правдою утривалилися слова д-ра Л. Мишуги. Парафразуючи їх, скажемо: конечність існування „Свободи” в цьому, щоб змогла вона передавати відомості „просто із самої України” та з українських спільнот на поселеннях, щоб вони „входили в серця і розуми” всього українського народу.

У червні ц. р. відбулися дві важливі екуменічні події. Важливі вони особливо для Сходу Європи, а вже, зокрема, для України. 3-го червня появилася „Спільна заява Владик УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ” із закликом до церковно-релігійного замирення між традиційними Українськими Церквами, що буде також скріпленням нашої національної єдності та основ нашої української державності. Український часопис „Голос з над-Бугу” (ч. 49, 8-го липня 1997 р.) слушно ствердив, що цю спільну заяву Українських Владик „варто без перебільшення розцінювати як історичний документ”.

А вже незвичайно важливого історичного подією світового значення мала бути зустріч трьох провідників найголовніших Церков: Папи Римського Івана Павла II, Царгородського Патріарха Вартоломія I і Московського Патріарха Алексія II. Ця запланована зустріч на 21-ше червня відбулася через відмову православних Патріархів брати в ній участь. Але і ця невідбута екуменічна зустріч є дуже важливою історичною подією, яка у великій мірі може змінити церковну ситуацію на Сході Європи.

Важливість українського екуменізму

Це вже виразно наш традиційний релігійно-патріотичний характер цього звернення, який нагадує давніші звернення і послання наших світлич Архипастирів, чи то в Українській Греко-Католицькій, чи Українській Православній Церкві. Дай, Боже, щоб на цьому не закінчилося. Хочемо вірити, що це є тільки початок нового напрямку в нашому церковному житті, початок справжнього, так дуже потрібного нам, українського екуменізму.

Спільна заява Владик УГКЦ, УПЦ КП і УАПЦ

Цю заяву з 3-го червня 1997 року підписали наступні Владики: Любомир, Єпископ-помічник Глави УГКЦ; Андрій Митрополит, керуючий Львівсько-Сокальської єпархії УПЦ-КП; Петро Митрополит, керуючий Львівсько-Галицької Митрополії УАПЦ; Теодосій Єпископ, керуючий Дрогобицько-Самбірської єпархії УПЦ-КП. Історичне значення цієї заяви полягає в тому, що це, мабуть, перший раз представники Українських Церков звернулися спільно до українського народу в справі церковного замирення, не між якими є окремими, чужими собі Церквами, які повинні одна одну толерувати, але між рідними українськими Церквами, вітками єдиної Української Церкви, які принаймні духовно повинні поєднатися напередодні величного ювілею 2000-ліття Христового Різдва. Владик турбується ще далі існуючі конфлікти між окремими парафіями на Львівщині відносно церковного майна. Владики натякають, що всі ті храми повинні бути своєрідною власністю цілого нашого народу, бо вони були побудовані спільно нашими дідами і прадідами і кожний наш храм, без огляду якій власності, повинен бути відкритим для всіх вірних наших Церков.

Але крім мастових справ є ще інші, багато важливіші речі, на які

Свєн Іванків

ДВІ ЕКУМЕНІЧНІ ПОДІЇ

Владика звернули увагу: підкреслили істоту і велич Христової Церкви, яка має бути „святою і непорочною”, а наші храми „повинні бути місцем духовного очищення та християнської любові”. Наголошують також потребу плекання християнського українського патріотизму, почуття „величчя відповідальності за долю України, яка впродовж віків домагалася стати вільною серед вільних”... стверджують, що „ми можемо і мусимо будувати основи самостійного церковного і державного життя. Христова Церква не може нехтувати цим історичним моментом...”

Важливість українського екуменізму

Це вже виразно наш традиційний релігійно-патріотичний характер цього звернення, який нагадує давніші звернення і послання наших світлич Архипастирів, чи то в Українській Греко-Католицькій, чи Українській Православній Церкві. Дай, Боже, щоб на цьому не закінчилося. Хочемо вірити, що це є тільки початок нового напрямку в нашому церковному житті, початок справжнього, так дуже потрібного нам, українського екуменізму.

Про незвичайну потребу для нас українців змагати до церковного, а тим самим і національного поєднання і замирення свідчать найкраще інтенсивні заходи неприхильних нам чужих церковних чинників не допустити до такого поєднання, зберегти серед нас стан ворожнечі і самополювання. Якраз десять років тому ми приготувалися до гідних, величких, а в першій мірі об’єднаних святкувань ювілею Тисячоліття Хрищення України. Але так не сталося, бо це не було в плянах Ватикану. Проводили нашої Церкви доручено офіційно миритися з польською римо-католицькою ієрархією, а також простягнути руку примирення московському Патріярху. Але не було чомусь ширших спроб справжнього замирення з проводом УАПЦеркви, хоч відносини між Первоієрархами наших Церков були напружені і таке примирення було конечним. Не тільки, що не були серйозних намагань до нормалізації відносин між обома Українськими Церквами, але були ще нові провокації та образи, щоб не допустити до вияву нашої церковно-релігійної і національної солідарності під час святкувань цього історичного ювілею Тисячоліття Хрищення України. Не було також мо-

ви про соборне послання обох наших Церков з нагоди цього важливого ювілею. Святкування Тисячоліття Хрищення України на вільній землі Вашингтона записалося в історії, нам на сором, як „Роз’єднане Тисячоліття”. Про це постарався Ватикан і наш церковний провід, який чужі інтереси поставив вище добра своєї Церкви і свого народу.

І тепер, у незалежній уже Україні теж нам дали накидку різного роду „екуменізми”: кажуть нам „брататися” з польськими римо-католиками, з російськими православними та з іншими, тільки не з національно-свідомими православними українцями. Постараймося удремити всі ці підступні плани і ворожі затії та готуймося в душі справжнього українського екуменізму, національно-релігійної єдності та в дружньому співжитті з нашими сусідами зустрічати світлий ювілей 2000-ліття Народження Спасителя світу.

Чи роздор у „Великій Церковній Трійці”?

Подібно, як і на інтернаціональному форумі „Велика 7-ка” відіграє важливу роллю в політично-економічному житті народів, так і на Сході Європи є „Велика Церковна Трійка”, або „Три Рим” (1-й оригінальний Рим — Ватикан, 2-й Рим — Константинополь і 3-й Рим — Москва), які не тільки регулюють, але і контролюють церковну ситуацію у Східній Європі. Хоч вони займаються в першій мірі духовними справами, але їхні методи діяльності є дуже „недуховні”, світські: боротьба за владу, впливи, особисті амбіції, нові території, політичні закулісові маніпуляції тощо. Хоч вони співпрацюють і діляться сферами впливів, але також ривалізують, стараються використати один одного для своїх цілей. Найсильнішим партнером є тут Ватикан, найслабшим — Константинополь.

Тому між Ватиканом і Московською Патріярхією створилася ще особлива форма співпраці, бо їх єднають спільні інтереси щодо України: при допомозі своїх Церков (Польської Римо-Католицької і Московської Православної) поширювати в Україні чужі, не тільки духовні, але і політичні впливи — польські і московські. Українські Церкви (так Православна, як і Греко-Католицька) є для них „неканонічні”, чи тільки толеровані, які треба зліквідувати, чи в найкращому випадку зневалізувати.

Але і тут дійшло до гострих конфліктів між Ватиканом і Московською Патріярхією. Святкування Тисячоліття Хрищення України на вільній землі Вашингтона записалося в історії, нам на сором, як „Роз’єднане Тисячоліття”. Про це постарався Ватикан і наш церковний провід, який чужі інтереси поставив вище добра своєї Церкви і свого народу.

Можливість приїзду Папи в Україну

У зв’язку з новим конфліктом між Ватиканом і Московською Патріярхією серед нашої спільноти знову вирінає питання щодо можливості приїзду Папи в Україну. Багато наших людей очікує великих користей для УГКЦеркви з таких папських відвідин, як, наприклад, визнання Патріярхату, проголошення святого Митрополита Андрея, створення нових єпархій тощо. Всі ці надії є дуже нереальні, чи навіть фантастичні, бо таку папську візиту треба б розглядати в цілому ватиканської „остполітики”, в якій справи Української Церкви і держави займають чи не останнє місце. Головною метою приїзду Папи в Україну було б напевно поширення і скріплення діяльності Римо-Католицької Церкви (хоча це роблено б дуже дискретно, щоб не звертати загальної уваги). Папа постарався б також відвідати ієрархів Московської Православної Церкви, щоб поліпшити стосунки між обома Церквами. Відвідуючи наші храми, Глава Церкви наголошував би, правдоподібно, конечність співпраці з Польською Римо-Католицькою Церквою і Російською Православною.

Для мільйонів поляків — це була б незвичайна історична подія, незвичайна нагода побачити „польського Папу в польському Львові”. З Польщі приїхала б тоді в Україну майже вся латинська ієрархія, численне духовенство і маси паломників. Це був би справді якийсь небувалий тріумф польського католицизму в Україні. Така ситуація могла б викликати протести і демонстрації. Може бути, що і з тих причин Президент України не запросив Папу відвідати Україну.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про пляшку з водою і чемність

Дивна це річ — мода. Колиш я думала, що і словом мода мусить доконе пов’язуватися слово убір, але тепер це поняття поширилося не тільки на спосіб одягу, прийнятий завдяки тому чи іншому славному мосьдельєрові, а також на різні прерізні звичаї, що охоплюють велику кількість людей та наказують їм так чи інакше заховуватися, носити цю чи іншу частину одягу, або слухати лиш таку музику, що підказує її мода.

Отож, з роками ми навчилися, що приходить мода, наприклад, на специфічну музику, як ось на так звану реп музику, на спосіб одягання шапки у хлопців чи на ношення наплечника не на мандрівку в гори, а таки в місті, на щодень.

Більшість із тих примх моди, яка не конче має щось спільного із видумкою модельєрів щодо довжини спіднички чи стилю жіночого одягу, немов пошесте, охоплює молодих людей і стає зовсім звичною.

Хто же із нас пам’ятає часи, коли тут була мода у студентів носити перед собою цілу гору шкільних книжок? Сьогодні такого дива вже не побачите. Наплечник — у кожного і то не лише у студентів, але й у звичайних старших громадян. Для молоді це, однак, немов частина однострою, у якому такі халення діяльності Римо-Католицької Церкви (хоча це роблено б дуже дискретно, щоб не звертати загальної уваги). Папа постарався б також відвідати ієрархів Московської Православної Церкви, щоб поліпшити стосунки між обома Церквами. Відвідуючи наші храми, Глава Церкви наголошував би, правдоподібно, конечність співпраці з Польською Римо-Католицькою Церквою і Російською Православною.

Для мільйонів поляків — це була б незвичайна історична подія, незвичайна нагода побачити „польського Папу в польському Львові”. З Польщі приїхала б тоді в Україну майже вся латинська ієрархія, численне духовенство і маси паломників. Це був би справді якийсь небувалий тріумф польського католицизму в Україні. Така ситуація могла б викликати протести і демонстрації. Може бути, що і з тих причин Президент України не запросив Папу відвідати Україну.

ди? Напевно так, але пи-ли її без демонстрації, склянкою наповненою під крапом і не видавали десьяток доларів на „чисту” воду у пляшках із різними наліпками. А тих різних звичайних вод появляється щораз більше, як і щораз більше є розмірів пляшок. Дослідно купують тепер воду у пляшках із відповідною рекламою на наліпках, яка запевняє про чистоту і свіжість води. Мені здавалося, що тут ідеється про те, щоб пити джерельну воду, а не з домішкою хемікалій або це, не дай Боже, з бактеріями, однак молодий член родини пояснив мені, що ідеється про те, щоб носити з собою пляшку, а він наприклад, набирає завжди до цієї самої пляшки воду із крану.

До якої міри дійшла ця мода носити зі собою і пити воду із пляшки, побачила я недавно, будучи у церкві. Двоє не так дуже молодих людей прийшло із пляшками води, сіли у лавку і раз-у-раз пили під час Богослуження. Та й це вкінці пішло до св. Причастія...

Ось так сильно опанувала ця мода, до речі зовсім нешкідлива, ціле населення, а в тому і нашу спільноту. Цікаве, чому таке нешкідливе явище може набрати такої сили, а от мода на іншу нешкідливу звичку — чемність, щораз більше зникає. Таке питання насунув мені недавній допис у „Свободі” п. з. „Чемність” авторства Любомира Калинича. Автор старається переконати читачів, що і населення Австрії і він сам мають відвоювання із чемності. Може так і є, але, обсервуючи своє оточення, завважую щораз більший брак моди на чемність, на звичайне навіть привітання товаришів праці чи будь-кого зустрічного, не говорячи вже про чемне ставлення до інших, може усміх, тепле слово? І це, на жаль особливо вражає в нашій українській громаді, де про чемне слово чи „дякую” навіть не можна задувати. Здається, немов „людина людини — вовк”. І чому так багато злоби, ворожості, нехиті? То може б так з чистою джерельною водою, що її усі так пильно тепер пиваємо у великій кількості, замішалася також чемність?

О-КА

Василь Боднар, Кіровоград

„БЕЗСМЕРТЯ МОЄ НЕ ЗАГИНЕ...”

(Україна відзначила 100-річчя Євгена Маланюка)

Журавлі символізували усі заходи повернення ностальгійної душі Євгена Маланюка на береги Дніпра, Інгулу й Синюхи, які ось кілька місяців тривають в Україні. По-справжньому це повернення додому відбувається лише тепер, у рік його сторіччя. В Україні вже видано значну частину поетичної спадщини поета, літературознавчі та історіософські твори, чимало досліджень вітчизняних і закордонних авторів про життя і творчість письменника, проте це не завадило деяким членам комісії з найменування, ба навіть членам міського виконавчого комітету, коли вирішувалося питання про перейменування вулиці в Кіровограді, спочатку пошепки, а потім і вголос запитували: „Кто такой Маланюк, не тот ли бывший из ЦК?”. Вони таки перейменували, підстрахувавшись урядовою постановою та розпорядженням обласної державної адміністрації, коротеньку, на сто метрів вулицю з трьома висотними будинками по один бік і двома училищами та довгою фабричною стіною по другий — відкинувши пропозиції надати ім’я Маланюка одному із центральних проспектів міста, відкинувши саму логіку перейменування: проспект бере початок від будівлі колишнього земського реального училища, в якому майбутній поет навчався вісім років, і прямує на захід, до рідного йому

Архангороду (нині Новоархангельська). Та цур їм, тим чиновникам, які за шість років державної незалежності не спромоглися перейменувати жодної вулиці, названої іменами ворогів нашого самостійного життя, — не про них мова...

Кіровоградщина по-справжньому відчула, як шанують українці всього світу одного зі своїх духовних провідників — Євгена Маланюка. На міжнародну наукову конференцію „Євген Маланюк: література, історіософія, культурологія” з’їхалися відомі вчені з Канади й Польщі, Чехії і Словаччини, столиці України і чим не більшість обласних й центрів — понад чотири десятки науковців. Цю цифру варто назвати бодай з огляду на те, що як складно сьогодні, в час економічної скрути, зібрати дослідників: скажімо, в обласній пресі наводився факт — на недавній науковий форум у Харкові, присвячений столітньому ювілеєві українського письменника, прибуло аж... троє гостей.

Два дні роботи конференції засвідчили здобутки вітчизняного і закордонного маланюкознавства та відкрили нові перспективи малознакого доі на материковій Україні поета, історіософа, культуролога.

Вперше на землі свого батька побував син Богдан, громадянин Чехії, інженер-архітектор за фахом, разом з дружиною своєю та сином (онуком Євгена Маланюка) Яном. Всюди, де тільки проходили урочистості, він дакував українцям за шану й пам’ять, якою нині оточили ім’я його батька.

Три дні урочистостей в Кіровоградщині були вщерть наповнені презентаціями, промовами, концертами. Відкриття меморіальної дошки на будинку машинобудівного технікуму (цей унікальний навчальний

заклад, колишнє земське реальне училище, виховав понад два десятки відомих діячів науки й культури українського, польського, білоруського та російського народів — зокрема М. Садовського, Є. Чикаленка, К. Шимановського, Г. Нейгауза, Г. Юру, О. Семененка, Ю. Яновського...), урочисте засідання в залі обласної філармонії і концерт кіровоградських митців (головно вихованців педагогічного університету), представлення виданої до ювілею книги літературознавця й науковця Леоніда Куценка „Ні, вже ніколи не покажеться...” (Євген Маланюк: історія існування) — вартісна презентація на книгу чекає попереду...

Спокійне плесо степової Синюхи чи й бачило коли так багато приїжджих знаменитостей водночас. Ріка, яка снілась усе життя Євгенові Маланюкові... Немає вже хати родинної, лишилися тільки спомини про неї в людей найстаршого покоління, та ще єдина груша на місці колишнього обійстя. Розгубилися сліди, як і рід Маланюків: нема прямих нащадків роду не те що у наших степових краях, а й у межах держави. Хоча призвище повнокровно живе в містечку над Синьою водою: однофамільці головню, далекі відгалуження роду галицького.

Земляки, думається мені, не всі ще однаково сприймають повернення Маланюка — поета, Маланюка — вояка армії УНР, коли й у трибунах промовав представників місцевої влади (с. Торговиця) при словах „творчість Євгена Філімоновича навіки ввійде в скарбницю української літератури” знаходити місце сумніву — „мабуть”. Але тут же до сліз зворушує виступ учнів

(Закінчення на стор. 3)

